

Sanna Antikainen ps

Kirjallinen kysymys nuorten huumekuolemien ennaltaehkäisystä

Eduskunnan puhemiehelle

THL:n tammikuussa 2020 julkaiseman Päihdetilastollisen vuosikirjan mukaan huumekuolemat ovat kasvussa. Tilastojen mukaan vuonna 2018 huumeiden yliannostukseen kuoli yhteensä 188 ihmistä, mikä on 12,6 prosenttia edellisvuotta enemmän. Erityisesti nuorimpien ikäryhmien huumekuolemat ovat huolestuttavassa kasvussa. Vuonna 2016 15—19-vuotiaiden ikäryhmässä huume-myrrykykseen kuoli 4 nuorta, vuonna 2017 kuolleita oli 12 ja vuonna 2018 kuolemantapauksia oli jo 20. Myös 20—24-vuotiaiden ikäryhmässä on tapahtunut kasvua, joskin hieman maltillisemmin. Alle 25-vuotiaiden kuolemaan johtaneita yliannostuksia tapahtui vuonna 2018 yhteensä 50.

THL:n vuonna 2018 teettämän huume-kyselyn mukaan yli puolet alle 35-vuotiaista tuntee jonkun, joka käyttää huumeita. Kyselyitä on teetetty säännöllisin väliajoin vuodesta 1992 lähtien, ja niistä välittyy selkeä trendi huumeiden kokeilemisen ja säännöllisen käytön yleistymisestä. Myös huumaussaineiden kirjo on kasvanut ja erityisesti opioidien väärinkäyttö lisääntynyt. Etenkin asenteet kannabista kohtaan ovat lieventyneet, ja vuoden 2018 kyselyn mukaan jopa 24 prosenttia 15—69-vuotiaista suomalaisista on kokeillut sitä elämänsä aikana. Ikäryhmässä 25—34-vuotiaat jopa 45 prosenttia on käyttänyt jotakin laitonta huumetta vuonna 2018.

THL:n tietojen mukaan lähes puolet päihdehuollon asiakkaista hakeutui hoitoon opioidien käytön takia. Ehdottomasti yleisin opioidi oli buprenorfiini (kauppanimillä mm. Temgesic, Subutex ja Suboxone), joka myös aiheuttaa eniten kuolemaan johtaneita yliannostuksia yhteiskäytössä alkoholien tai bentsodiatsepiinien kanssa.

Huumeiden käytön yleistyessä myös niiden aiheuttamat haitat ovat kasvussa. Päihteisiin liittyvien hoitajaksojen osuus oli kasvussa sekä erikoissairaanhoidon avohoidossa että terveydenhuollon vuodeosastoilla vuosina 2014—2018. Avohoidon potilasmäärä oli tämän ajanjakson aikana lisääntynyt 23 prosentilla ja käyntien määrä lähes 33 prosentilla. Vuodeosastoilla vastaavasti hoitajaksojen määrä oli kasvanut lähes 63 prosenttia ja potilaiden määrä 71 prosenttia. Hoitopäivien määrä oli kasvanut yli kolmanneksella tänä aikana.

Päihderiippuvuus on merkittävä ongelma sekä yhteiskunnallisesti että taloudellisesti ja aiheuttaa suurta inhimillistä kärsimystä sekä päihteidenkäyttäjille että heidän läheisilleen. THL:n vuonna 2016 tekemän arvion mukaan pelkästään huumeidenkäytön välittömät kustannukset olivat 299,1—369,5 miljoonaa euroa. Terveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden osuus tästä oli yli kolmannes, mikä osaltaan kuormittaa jo ennestään ylikuormittunutta terveydenhoito- ja sosiaalihuoltojärjestelmää ja siten heikentää muun hoidon resursseja ja hidastaa hoitoon pääsyä.

Kirjallinen kysymys KK 57/2020 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

*Mihin toimiin hallitus aikoo ryhtyä nuorten huumekuolemien ennalta ehkäisemiseksi,
miten voidaan varmistaa, että päihteidenkäyttäjät saavat ajoissa tarvitsemaansa hoitoa ja
miten julkinen sektori selviää huumeidenkäytön sille aiheuttamista kustannuksista?*

Helsingissä 17.2.2020

Sanna Antikainen ps